

**LATVIJAS REPUBLIKA
PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS DIENESTS**

APSTIPRINĀTS

ar Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora
2006. gada _____ rīkojumu Nr. _____



**AITU KATARĀLĀ DRUDŽA
/BLUETONGUE/
KONTROLES UN APKAROŠANAS
INSTRUKCIJA**

RIGA, 2006

SATURS

1. Slimības apraksts un vispārīgā informācija
2. Instrukcijā lietotās definīcijas
3. Rīcība slimības aizdomu gadījumā
4. Rīcība slimības apstiprināšanas gadījumā
5. Epidemioloģiskā izmeklēšana
6. Aizsardzības un uzraudzības zonas noteikšana
7. Pasākumi aizsardzības zonā
8. Pasākumi uzraudzības zonā
9. Dzīvnieku pasargāšana no miēļu uzbrukuma to transportēšanas gadījumā
10. Noslēguma jautājumi
11. Aitu katarālā drudža laboratoriskā diagnostika

Pielikumi:

1. pielikums “ES dalībvalstu nacionālo laboratoriju uzdevumi”
2. pielikums “Kopienas aitū katarālā drudža references laboratorija un tās uzdevumi”

I SLIMĪBAS APRAKSTS UN VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Aitu katarālais drudzis (angl. BLUETONGUE) ir nekontagioza mājas un savvaļas atgremotāju infekcijas slimība, kas raksturojas ar drudzi, gļotādas iekaisumu un tūsku, kā arī deģeneratīvām skeleta muskulatūras pārmaiņām. Ierosinātājs ir *reoviridae* dzimtas *orbivirus* ģints vīruss, kam izšķir – 24 serotipus. **Slimību izplata insekti – miģeles (lat. *Culicoides spp.*) Slimību nevar izplatīt tieša vai netieša kontakta ceļā starp dzīvniekiem bez insektu starpniecības. Slimība nav bīstama cilvēkiem.**

Slimības inkubācijas periods - vidēji ilgst 4-7 dienas un ir atkarīgs no vīrusa celma virulences un tropisma, dzīvnieka individuālajām un šķirnes īpatnībām, dzīvnieka organisma rezistences un ārējās vides faktoriem. Slimībai ir sezonāls raksturs, kas sakrīt ar kukaiņu aktivitātes palielināšanos.

Slimības klīniskās pazīmes – vairāk izteiktas aitām, bet liellopiem un kazām bieži vien raksturīgas klīniskās pazīmes nav novērojamas (slimības norise subklīniska). Aitām novēro drudzi (ķermeņa t^0 paaugstinās līdz 40,6-42,0⁰C), 24-36 stundas pēc ķermeņa temperatūras paaugstināšanās attīstās konjunktivīts, deguna un vaigu gļotādas hiperēmija un tūska, dzīvnieki siekalojas. Slimībai progresējot, smaganu, vaigu un mēles gļotādā veidojas hemorāģiski un nekrotiski bojājumi, izdalījumi no nāsīm kļūst gļotaini strutaini ar asins piejaukumu, novēro purna un acu rajonu tūsku. Liellopiem var novērot mutes un deguna gļotādas iekaisumu un erozijas, kā arī laminītu.

Diferenciāldiagnostika – mutes un nagu sērga,
mazo atgremotāju mēris,
aitu bakas,
kontagiozais pustulozais dermatīts,
vezikulārais stomatīts,
Rifta ielejas drudzis,
Nairobi slimība, pneimonija.

Slimības izplatība: Vīruss ir reģistrēts Eiropā, Āfrikā, Austrālijā, Vidus austrumos, dažās Dienvidāzijas valstīs un Okeānijā, bet slimība ar tās klīniskajām izpausmēm konstatēta tikai dažās valstīs. Slimība reģistrēta platuma grādos no 50⁰ Z līdz 34⁰ D un pēdējā gada laikā novērota tendence tai izplatīties uz Ziemeļiem.

Eiropā slimība reģistrēta Vidusjūras reģiona valstīs, ieskaitot Grieķiju, Spāniju, Itāliju, Portugāli, un Franciju (Korsikas sala). Kopš 2006.gada vasaras aitū katarālā drudža uzliesmojumi reģistrēti arī Nīderlandē, Beļģijā, Vācijā un Francijā un tas liecina par to, ka ne tikai Vidusjūras reģiona valstis ir pakļautas slimības riskam.

Aitū katarālā drudža uzliesmojuma gadījumā iespējams saņemt kompensāciju par slimības uzliesmojuma rezultātā radītajiem zaudējumiem Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī piemērojams Padomes 1990. gada 26. jūnija Lēmuma 90/424/EEC par izdevumiem veterinārajā jomā 3. pants un 24.pants.

Eiropas Savienības dalībvalsts var saņemt kompensāciju 50% apmērā par kompensācijām, kas izmaksātas par dzīvnieku nokaušanu, liķu iznīcināšanu, dezinfekciju u.c.) un 100% apmērā par vakcīnām un 50% apmērā par veikto vakcināciju.

Aitu katarālā drudža epidemioloģiskās īpašības ir līdzīgas Āfrikas zirgu mēra īpašībām. Lai apkarotu aitū katarālo drudzi, vispārējie pasākumi, kas noteikti Direktīvā 92/35/EEC Āfrikas zirgu mēra apkarošanai (attiecinīgi – PVD izstrādātajā ĀZM apkarošanas plānā un Ministru Kabineta noteikumos), jāizmanto kā paraugs.

II INSTRUKCIJĀ LIETOTĀS DEFINĪCIJAS

- a) "novietne" - lauksaimniecības vai cita veida uzņēmums, kur pastāvīgi vai īslaicīgi audzē vai tur pret aitu katarālo drudzi uzņēmīgas sugas.
- b) "uzņēmīgas sugas" – visi atgremotāji.
- c) "dzīvnieki" – dzīvnieki, kas pieder pie uzņēmīgām sugām, izņemot meža dzīvniekus, par kuriem var pieņemt īpašus noteikumus lēmumu, saskaņojot ar Eiropas Komisiju.
- d) "īpašnieks" vai "turētājs" – fiziska vai juridiska persona, kam pieder dzīvnieks vai kas ir atbildīga par tā uzturēšanu (par samaksu vai bez).
- e) "slimības pārnēsātājs" - *Culicoides imicola* sugas kukainis vai jebkurš cits *Culicoides* ģints kukainis, kas spēj pārnēsāt aitu katarālo drudzi, kas jāidentificē Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā pēc Zinātniskās veterinārās komitejas ieteikuma.
- f) "aizdomas" – jebkuru klīnisku pazīmju izpausme, kas norāda uz uzņēmīgas sugas inficēšanos ar aitu katarālo drudzi, kopā ar epidemioloģiskiem datiem, kas nodrošina, šādas iespējas varbūtību.
- g) "apstiprinājums"- ar laboratorijas rezultātiem pamatots PVD paziņojums, ka noteiktā apgabalā ir konstatēts aitu katarālā drudža vīruss; tomēr epidēmijas gadījumā PVD var apstiprināt slimības klātbūtni, arī pamatojoties uz klīniskas un/vai epidemioloģiskas izmeklēšanas rezultātiem.

III RĪCĪBA SLIMĪBAS AIZDOMU GADĪJUMĀ

1. Ja rodas aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar aitu katarālo drudzi dzīvnieku īpašnieks/turētājs vai praktizējošs veterinārārsts nekavējoties ziņo PVD teritoriālajai struktūrvienībai (TSV).

PVD TSV saņem ziņojumu par iespējamo dzīvnieku saslimšanu un reģistrē to dzīvnieku sevišķi bīstamu infekcijas slimību aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnālā un tālāk informāciju nodod saskaņā ar PVD „**Dzīvnieku sevišķi bīstamu infekcijas slimību izziņošanas instrukciju**” un ne vēlāk kā 2 stundu laikā – izbrauc un apseko attiecīgo saimniecību.

2. PVD attiecīgā teritoriālā struktūrvienība tūlīt uzsāk oficiālu izmeklēšanu, lai apstiprinātu slimības klātbūtni vai izslēgtu tās iespējamību – organizē paraugu ņemšanu un iesūtīšanu Nacionālajā diagnostikas centrā (NDC), kas tālāk nosūta paraugus izmeklēšanai uz ES references laboratoriju.

3. Tiklīdz saņemts paziņojums par aizdomām, veterinārais inspektors pakļauj saimniecību oficiālai uzraudzībai un:

3.1. izveido dzīvnieku sarakstu, par katru sugu norādot nobeigušos, inficēto vai iespējami inficēto dzīvnieku skaitu, un šo sarakstu aktualizē, ņemot vērā jaundzimušus dzīvniekus vai dzīvniekus, kas nobeigušies laikā, kurā ir aizdomas par slimības klātbūtni;

3.2. izveido to vietu sarakstu, kuras, iespējams, sekmē slimības pārnēsātāju - vektoru izdzīvošanu vai ir tās perēklis, un jo īpaši vietas, kas veicina to vairošanos;

3.3. veic epidemioloģisko izpēti saskaņā ar šīs instrukcijas V nodaļu un PVD Dzīvnieku sevišķi bīstamu infekcijas slimību izziņošanas instrukcijas 5.pielikumu.

4. Veterinārais inspektors regulāri apmeklē saimniecību vai saimniecības un katru reizi veic dzīvnieku rūpīgu klīnisku pārbaudi vai izdara sekciju, lai apstiprinātu saslimšanu, vajadzības gadījumā veicot laboratorijas pārbaudes, un nodrošina, ka:

4.1. jebkura dzīvnieku pārvadāšana no saimniecības vai uz to ir aizliegta;

4.2. laika posmos, kad slimības pārnēsātāji ir aktīvi, dzīvniekus norobežo, ja uzskata, ka šo pasākumu īstenošanai pieejami vajadzīgie līdzekļi;

4.3. dzīvniekus, to izmitināšanai izmantotās būves un to apkārtni (jo īpaši *Culicoides* dabisko vidi) regulāri apstrādā ar insekticīdu. Lai pēc iespējas novērstu slimības pārnēsātāju invāziju, apstrādes biežumu nosaka PVD veterinārais inspektors, ņemot vērā klimatiskos apstākļus un lietotā insekticīda noturību;

4.4. saimniecībā nobeigušos dzīvniekus likvidē saskaņā ar PVD inspektora norādījumiem un saskaņā ar PVD “Instrukciju par dzīvnieku novietņu dezinfekciju, produktu, materiālu un apkārtējās vides sanāciju”.

5. Kamēr nav ieviesti šīs instrukcijas 3. un 4. punktā minētie pasākumi, jebkura dzīvnieka īpašniekam vai turētājam, ja ir aizdomas, ka tā dzīvnieki ir inficēti ar minēto slimību, jāveic visi piesardzības pasākumi, lai tiktu izpildīti šīs instrukcijas 4.1. un 4.2. apakšpunktā minētie noteikumi.

6. Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors var piemērot 3.un 4.punktā minētos pasākumus citām saimniecībām gadījumā, ja to atrašanās vieta, ģeogrāfiskais novietojums vai sakari ar saimniecību, kur ir aizdomas par slimības klātbūtni, ir pamats aizdomām par inficēšanās iespēju.

7. Papildus šīs instrukcijas 3. un 4. punkta noteikumiem Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors drīkst noteikt īpašus noteikumus dabas aizsardzības zonām, kurās dzīvo dzīvnieki brīvībā. Šādi pasākumi jāaskaņo ar Eiropas Komisiju (direktīvas 2000/75/EC 20.panta 2.punktā noteiktajā kārtībā).

8. Šīs instrukcijas III nodaļā minētos pasākumus valsts veterinārārsts neatceļ, līdz PVD ir izslēdzis aizdomas par aitū katarālā drudža klātbūtni.

IV RĪCĪBA SLIMĪBAS APSTIPRINĀŠANAS GADĪJUMĀ

9. Ja aitu katarālā drudža klātbūtne ir oficiāli apstiprināta, valsts vecākais veterinārais inspektors:

9.1. veic darbības, lai uzsāktu inficēto un klīniski slimo dzīvnieku nokaušanu, lai novērstu epidēmijas izplatīšanos. Klīniski veselos dzīvniekus drīkst nenokaut.

9.2. dod rīkojumu par nokauto dzīvnieku liķu likvidēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām;

9.3. visus novietnē esošos atgremotājus apstrādā ar repelentiem un, ja iespējams, vektoru aktīvajā diennakts laikā tur novietnē (ieteicams stundu pirms to aktivitātes un stundu pēc to aktivitātes);

9.4. dzīvnieku novietnes un to apkārtni regulāri apstrādā ar repelentiem;

9.5. šīs instrukcijas III nodaļā paredzētos pasākumus (t.i. pasākumus, kuri jāpiemēro aizdomu gadījumā) attiecina arī uz saimniecībām, kas atrodas **20 kilometru rādiusā** (iekļaujot aizsardzības zonu, kas noteikta šīs instrukcijas VI nodaļā) ap saimniecību vai saimniecībām, kur konstatēta inficēšanās.

9.5.1. novietnēs, kas atrodas šo **20 km rādiusā** veic visu dzīvnieku uzskaiti un nodrošina 9.3.un 9.4.apakšpunktos noteikto prasību izpildi;

9.5.2. atgremotājiem veic laboratoriskos izmeklējumus;

9.5.3. aizliegta atgremotāju izvešana, ja PVD Centrālais aparāts nav piemērojis izņēmumu. Izņēmumi drīkst būt tādi kā dzīvnieku nosūtīšana uz kautuvi, kas atrodas aizsardzības zonas robežās, jaundzīvnieku pārvešana uz novietni, kur paredzēta to nobarošana, atsevišķu dzīvnieku pārvešana uz citu novietni, ja veikts laboratoriskais izmeklējums, kas apstiprina, ka dzīvnieks nepārnēsā vīrusu u.c. Pārvadājot atgremotājus jāņem vērā šīs instrukcijas IX nodaļas kritēriji.

9.5.4. jāveic arī 60 dienu laikā pirms slimības konstatēšanas no zonas izvesto dzīvnieku izsekošana un to laboratoriskā izmeklēšana.

9.5.5. ieteicams organizēt arī slimības monitoringu savvaļas atgremotāju populācijā. Šādu monitoringu un tā kārtību konkrētajā situācijā izstrādā PVD Centrālais aparāts.

9.6. vajadzības gadījumā var veikt uzņēmīgo dzīvnieku vakcināciju. PVD centrālais aparāts izstrādā vakcinācijas programmu, nosakot vakcīnas veidu, vakcinējamo populāciju un tās apjomu un organizē vakcīnas iegādi. Par vakcinācijas programmas un citu pasākumu ieviešanu PVD centrālais aparāts informē Eiropas Komisiju.

9.7. veic **epidemioloģisko izpēti** saskaņā ar šīs instrukcijas **V nodaļu**.

10. Kā izņēmums šīs instrukcijas 9.3. apakšpunktā noteiktajai kārtībai - noteikumus, kas attiecas uz dzīvnieku pārvietošanu minētajā zonā, var noteikt atsevišķi – atbilstoši konkrētajai situācijai. Izņēmumus un to pamatojumu izstrādā PVD centrālais aparāts un iesniedz Eiropas Komisijā, kas prasības apstiprina ar Komisijas lēmumu.

11. Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors šīs instrukcijas 9.3. apakšpunktā minēto zonu var paplašināt vai samazināt, pamatojoties uz epidemioloģiskiem, ģeogrāfiskiem vai meteoroloģiskiem apstākļiem, par to paziņojot Eiropas Komisijai. Paziņošanu veic PVD Centrālais aparāts.

12. Ja šīs instrukcijas 9.5. apakšpunktā minētā zona atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, tad attiecīgo dalībvalstu veterinārie dienesti sadarbojas, lai zonu norobežotu. Vajadzības gadījumā zonu norobežo izdodot atsevišķu Komisijas lēmumu (Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā).

V EPIDEMIOLOĢISKĀ IZMEKLĒŠANA

13. Epidemioloģiskā izmeklēšana attiecas uz:

13.1. tā laika posma ilgumu, kurā saimniecībā varētu būt ievazāts un izplatījies aitu katarālais drudzis;

13.2. aitu katarālā drudža iespējamiem avotiem saimniecībā un citu tādu saimniecību identifikāciju, kurās ir dzīvnieki, kas varētu būt inficēti no tā paša avota;

13.3. slimības pārnēsātāju klātbūtni un izplatību – jāorganizē insektu lamatu izvietošana, insektu savākšana, identifikācija un laboratoriskā izmeklēšana uz vīrusa klātbūtni. Jāveic to bioloģijas izpēte, lai noteiktu vektoru sugas, to kvantitatīvos rādītājus, kā arī identificētu t.s. no vektoriem brīvo sezonu. Lamatas jāizliek vismaz pa vienai katrā ģeogrāfiskajā vienībā, kuras lielums nepārsniedz 2000 – 3000 km². Lamatas jāizliek vismaz reizi nedēļā nakts stundās, iespējami tuvu dzīvnieku novietnēm.

13.4. dzīvnieku pārvietošanos no attiecīgajām saimniecībām vai uz tām, kā arī jebkuru gadījumu, kad beigtos dzīvniekus izved no šīm saimniecībām.

14. PVD Centrālais aparāts nodrošina visu to pasākumu koordināciju, kuri vajadzīgi, lai pēc iespējas drīzāk veiktu epidemioloģisko izmeklēšanu un nodrošinātu aitu katarālā drudža izskaušanu.

Veicot epidemioloģisko izmeklēšanu var izmantot **Dzīvnieku sevišķi bīstamu infekcijas slimību izziņošanas instrukcijas 5.pielikumu**, taču jāņem vērā, ka aitu katarālais drudzis tiek izplatīts ar insektu starpniecību un dzīvnieki savstarpēji to neizplata.

VI AIZSARDZĪBAS UN UZRAUDZĪBAS ZONAS NOTEIKŠANA

15. Papildus šīs instrukcijas IV nodaļā minētajiem pasākumiem **Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors nosaka aizsardzības un uzraudzības zonas** norobežošanu.

Norobežojot zonas, jāņem vērā ģeogrāfiskie, administratīvie, ekoloģiskie un epizootoloģiskie faktori, kas saistīti ar aitu katarālo drudzi, kā arī piemērotā slimības kontroles sistēma.

15.1. **Aizsardzības zona** ir valsts teritorijas daļa, kuras rādiuss ir vismaz **100 kilometri ap skarto saimniecību**.

15.2. **Uzraudzības zona** ir valsts teritorijas daļa, kas sniedzas vismaz **50 kilometrus aiz aizsardzības zonas robežas** un kur pēdējos 12 mēnešos nav veikta vakcinācija.

15.3. Ja šādas zonas atrodas vairāku dalībvalstu teritorijā, tad attiecīgo dalībvalstu veterinārie dienesti sadarbojas, lai norobežotu abas minētās zonas.

15.4. Aizsardzības un uzraudzības zonas, pamatojoties uz Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora informāciju, apstiprina arī ar Eiropas Komisijas lēmumu (Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā).

16. Pēc pamatota dalībvalsts lūguma Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā var pieņemt lēmumu mainīt šīs instrukcijas 15. punktā paredzēto zonu norobežojumu, ņemot vērā:

- 16.1. to ģeogrāfiskās atrašanās vietu un ekoloģiskos faktorus;
- 16.2. meteoroloģiskos apstākļus;
- 16.3. slimības pārnēsātāju klātbūtni un izplatību;
- 16.4. šīs instrukcijas V nodaļā noteiktās epidemioloģiskās izmeklēšanas rezultātus;
- 16.5. laboratorijas pārbaūžu rezultātus;
- 16.6. piemērotos slimības kontroles pasākumus, jo īpaši insektu apkarošanu.

VII PASĀKUMI AIZSARDZĪBAS ZONĀ

17. PVD teritoriālās struktūrvienības Valsts vecākais veterinārais inspektors nodrošina, ka aizsardzības zonā piemēro šādus pasākumus:

17.1. identificē saimniecības, kurās ir dzīvnieki;

17.2. valsts pilnvarotais veterinārārsts periodiski apmeklē atgremotāju novietnes, veic dzīvnieku klīnisko izmeklēšanu un saskaņā ar PVD centrālā aparāta izstrādāto un apstiprināto monitoringa programmu noņem paraugus laboratoriskai izmeklēšanai. Veterinārārsts uzglabā dokumentāciju par veiktajām vizītēm un izmeklējumu rezultātiem, kuru pēc pieprasījuma vai ne retāk kā reizi mēnesī iesniedz PVD teritoriālajā struktūrvienībā.

17.3. īsteno epidemioloģiskās uzraudzības programmu, kuras pamatā ir liellopu (vai gadījumā, ja to nav, tad citu atgremotāju sugu) **kontrolgrupu un slimības pārnēsātāju - vektoru uzraudzība**. Šādu programmu izstrādā un Eiropas Komisijā iesniedz PVD Centrālais aparāts;

17.4. aizliegumu izvest dzīvniekus no minētās zonas.

17.5. tomēr PVD Centrālais aparāts var lemt par izņēmumu statusa piešķiršanu dzīvniekiem, kas audzēti zonas daļā, kur pierādīts, ka nenotiek vīrusu pārnēsātāju cirkulācija. Šādu izņēmumu nepieciešamības gadījumā pieprasa Eiropas Komisijai. Visi izņēmumi tiek apstiprināti ar atsevišķu Eiropas Komisijas lēmumu direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2.punktā noteiktajā kārtībā.

Kā izņēmums var tikt piemērota atļauja atgremotāju ieviešanai teritorijā, kurā piemēroti stingrāki kontroles pasākumi kā noteiktajā zonā vai atļauta dzīvnieku ieviešana no teritorijām, kurām piemēroti vājāki slimības kontroles pasākumi u.c.

17.6. rekomendē turēt atgremotājus novietnēs vai apstrādāt ar repelentiem.

18. Papildus šīs instrukcijas 17.punktā noteiktajiem pasākumiem – par dzīvnieku vakcināciju pret aitū katarālo drudzi un par dzīvnieku īpašu identifikāciju aizsardzības zonā var lemt PVD Centrālais aparāts, par to informējot Eiropas Komisiju.

Kritēriji atgremotāju monitoringam aizsardzības zonā: (ja netiek izmeklēti dzīvnieki visās novietnēs)

- Novietne neatrodas 20 km zonā;
- Vasaras perioda noteiktā laikā (piemēram, jūlija un jūnija mēnesī) dzīvnieki nakts laikā nav turēti novietnē;
- Noteiktu laika periodu dzīvnieki nav apstrādāti ar repelentiem;
- Dzīvnieki ir vismaz 12 mēnešus veci;
- Priekšroka dodama dzīvniekiem, kuru mītnes ir ūdenskrātuvju, mitru vietu tuvumā;
- Dzīvnieku īpašnieks/turētājs var nodrošināt dzīvnieku fiksāciju lai veterinārārsts paņemtu izmeklējamo paraugu.

Ieteikums izmeklējumus veikt ar 95% ticamību, lai noteiktu serokonversiju 2% atgremotājumul.

19. Pasākumus atceļ ne ātrāk kā pēc 12 mēnešiem, ņemot vērā epidemioloģiskās situācijas datus, monitoringa rezultātus un slimības izplatītāju – vektoru pētījumus u.c. Ņemot vērā valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora informāciju, ierobežojumus atceļ ar Eiropas Komisijas lēmumu.

VIII PASĀKUMI UZRAUDZĪBAS ZONĀ

20. PVD teritoriālās struktūrvienības Valsts vecākais veterinārais inspektors nodrošina ka:

20.1. **uzraudzības zonā piemēro** šīs instrukcijas **VII nodaļas 17.punktā minētos pasākumus;**

20.2. vakcinācija pret aitu katarālo drudzi uzraudzības zonā ir aizliegta.

21. Pasākumus atceļ ne ātrāk kā pēc 12 mēnešiem, ņemot vērā epidemioloģiskās situācijas datus, monitoringa rezultātus un slimības izplatītāju – vektoru pētījumus u.c. Ņemot vērā valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora informāciju, ierobežojumus atceļ ar Eiropas Komisijas lēmumu.

IX DZĪVNIĒKU PASARGĀŠANA NO MIĢEĻU UZBRUKUMA TO TRANSPORTĒŠANAS GADĪJUMĀ

22. Dzīvnieki jāapstrādā ar ķīmiskiem repelentiem pirms un pēc to transportēšanas.
23. Dzīvnieku ievēšana, transportēšana un izvešana no transporta līdzekļa jāorganizē diennakts laikā, kad ir viszemākā vektoru aktivitāte.
24. Jāizvairās no transporta līdzekļa apturēšanas pirms saullēkta, krēslas un nakts laikā, ja vien dzīvnieki netiek turēti aiz sieta, kas neļauj piekļūt insektiem.
25. Aptumšot transporta līdzekļa iekšstelpu, piemēram pārsedzot jumtu un/vai sienas (bortus).
26. Jāorganizē vektoru uzraudzība biežāk un visvairāk lietotajos dzīvnieku atpūtināšanas punktos ar mērķi iegūt informāciju par vektoru sezonālās aktivitātes specifiku.
27. Izmantot visu pieejamo informāciju lai izvēlētos zema riska transportēšanas maršrutus.

IX NOSLĒGUMA JAUTĀJUMI

28. Saskaņā ar šīs instrukcijas IV, VI, VII, VIII nodaļām veiktos pasākumus groza vai atceļ saskaņojot ar Eiropas Komisiju un dokumentu apstiprina ar Komisijas lēmumu Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā.

29. Kā izņēmums šīs instrukcijas VII, VIII nodaļās noteiktajam - dzīvnieku pārvietošanai uz aizsardzības un uzraudzības zonām un no tām piemērojamus noteikumus izstrādā un apstiprina ar atsevišķu Eiropas Komisijas lēmumu Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā.

30. Pēc šīs instrukcijas 21. punktā minēto lēmumu pieņemšanas noteikumus, kas piemērojami tirdzniecībā, nosaka tādā pašā kārtībā.

31. Ja attiecīgā reģionā aitu katarālā drudža epidēmija ir īpaši bīstama, tad PVD nosaka papildus pasākumus, kurus pieņem Direktīvas 2000/75/EC 20. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā.

X AITU KATARĀLĀ DRUDŽA LABORATORISKĀ DIAGNOSTIKA

32. Pārtikas un veterinārā dienesta Nacionālais diagnostikas centrs (NDC) ir atbildīgs par šajā instrukcijā paredzēto laboratorijas pārbaūžu veikšanas nodrošināšanu. NDC nodrošina izmeklējamo paraugu nosūtīšanu uz Eiropas Savienības references laboratoriju un/vai tādas ES dalībvalsts laboratoriju, kurā veic aitu katarālā drudža laboratorisko diagnostiku.

33. ES Dalībvalstu nacionālās laboratorijas, to tiesības un pienākumi ir uzskaitīti šīs instrukcijas 1.pielikumā.

34. Šīs instrukcijas 1. pielikumā uzskaitītās valsts laboratorijas sadarbojas ar Kopienas references laboratoriju, kas minēta šīs instrukcijas 2. pielikumā.

ES dalībvalstu nacionālo laboratoriju uzdevumi

Laboratorijas ir atbildīgas par katrā dalībvalstī noteikto diagnosticēšanas standartu un diagnostikas metožu koordināciju, reaģentu lietošanu un vakcīnu pārbaudi. Šajā nolūkā tās:

- a) var piegādāt diagnostikas reaģentus diagnostikas laboratorijām, kas tos pieprasa;
- b) pārbauda visu dalībvalstī lietoto diagnostikas reaģentu kvalitāti;
- c) regulāri organizē salīdzinošas pārbaudes;
- d) saglabā izdalīto aitu katarālā drudža vīrusu, kas ņemts apstiprinātos infekcijas gadījumos dalībvalstī;
- e) sniedz reģionālajās diagnostikas laboratorijās pozitīvo rezultātu apstiprinājumu.

Kopienas Aitu katarālā drudža references laboratorija un tās uzdevumi

*AFRC Institute for Animal Health Pirbright Laboratory Ash Road
Pirbright
Woking
Surrey GU24 0NF United Kingdom
Tel.(44-1483) 23 24 41
Fax (44-1483) 23 24 48
E-mail:philip-mellor@bbsrc.ac.uk*

Kopienas references laboratorijai ir šādi uzdevumi:

- 1) konsultējoties ar Komisiju, koordinēt aitū katarālā drudža diagnostikas metodes dalībvalstīs, jo īpaši:
 - a) precizējot, uzglabājot un piegādājot aitū katarālā drudža vīrusa celmus seroloģiskajiem testiem un imūnseruma sagatavošanai;
 - b) piegādājot nacionālajām laboratorijām standartserumus un citus standartreaģentus, lai standartizētu testus un reaģentus, ko lieto katrā dalībvalstī;
 - c) izveidojot un uzturot aitū katarālā drudža vīrusa celmu un izdalītā vīrusa kolekciju;
 - d) regulāri organizējot diagnostikas salīdzinošas pārbaudes Kopienas mērogā;
 - e) savācot un apstrādājot informāciju attiecībā uz izmantotajām diagnostikas metodēm un Kopienā veikto testu rezultātiem;
 - f) klasificējot izdalīto aitū katarālā drudža vīrusu ar visprogresīvākajām metodēm, lai iegūtu labāku aitū katarālā drudža izpratni epizootoloģijā,
 - g) pārraugot attīstību aitū katarālā drudža uzraudzības, epizootoloģijas un novēršanas jomā pasaules mērogā;
- 2) aktīvi palīdzot atrast aitū katarālā drudža centrus dalībvalstīs, pētot izdalītos vīrusus, kas tai atsūtīti diagnozes apstiprināšanai, klasificēšanai un epizootoloģiskiem pētījumiem;
- 3) atvieglojot apmācības un kvalifikācijas celšanas kursu sniegšanu ekspertiem par laboratorisko diagnostiku, lai visā Kopienā saskaņotu diagnostikas paņēmienus;
- 4) veicot savstarpēju informācijas apmaiņu ar Vispasaules aitū katarālā drudža laboratoriju, ko noteicis Starptautiskais Epizootiju birojs (OIE), jo īpaši attiecībā uz norisēm aitū katarālā drudža jomā.